

Sygn. akt VIII U 1158/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Renata Figiel

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2015 r. w Gliwicach

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 11 kwietnia 2014 r. **nr** (...) - (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy

VIII U 1158/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. podtrzymał treść decyzji z 14 listopada 2013r., tym samym odmawiając ubezpieczonemu D. S. prawa do emerytury górniczej, z uwagi na brak przedłożenia nowych dowodów mających wpływ na zmianę prawa do świadczenia. W decyzji z dnia 14 listopada 2013r. ZUS wskazał, iż ubezpieczony nie spełnił przesłanek z art. 50a ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. nie udowodnił 25-letniego okresu pracy górniczej, a jedynie 20 lat, 1 miesiąc i 25 dni, w tym 14 lat,

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury górniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie jako wniesione po terminie, ewentualnie o jego oddalenie w przypadku przyjęcia odwołania do merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, D. S., urodził się w dniu (...)

Od 23 kwietnia 2008r. jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 30 kwietnia 2016r.

W dniu 10 października 2013r. ubezpieczony złożył pierwszy wniosek o ustalenie prawa do emerytury, po rozpatrzeniu którego ZUS wydał decyzje odmowne z dnia 18 października 2013r. oraz 14 listopada 2013r. Na łączny ustalony przez ZUS okres zaliczony do ustalenia górniczej emerytury wynoszący 20 lat, 2 miesiące i 11 dni złożył się okres pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 – 14 lat, 8 miesięcy i 20 dni oraz 5 lat, 5 miesięcy i 21 dni okresu zaliczanego do górniczej emerytury w wymiarze półtorakrotnym.

W związku z kolejnym wnioskiem ubezpieczonego z dnia 7 kwietnia 2014r., ZUS poinformował, iż podtrzymuje treść decyzji z 14.11.2013r. wobec nieprzedłożenia nowych dowodów mających wpływ na jej zmianę.

Do pracy górniczej ZUS zaliczył okresy zatrudnienia:

- od 16 kwietnia 1982r. do 6 stycznia 1983r. w (...) S.A. KWK (...) w R.
- od 14 stycznia 1983r. do 31 maja 1987r. w (...) S.A. KWK (...) w R.
- od 19 kwietnia 1996r. do 31 lipca 2002r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w upadłości
- od 1 sierpnia 2002r. do 22 kwietnia 2008r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w G..

Nie zaliczono natomiast do pracy górniczej okresu zatrudnienia w KWK (...) w R. od 1.02.1982r. do 15.04.1982r., na stanowisku robotnik na powierzchni oraz w KWK (...) od 1 czerwca 1987r. do 31 sierpnia 1993r. na stanowisku pomocnik murarza i murarz na powierzchni, z uwagi iż nie była to praca górnicza w rozumieniu art. 50a ust. 2.

Do pracy zaliczonej w wymiarze półtorakrotnym ZUS uwzględnił okresy zatrudnienia od 1 stycznia 1984r. do 29 lutego 1984r. (24 dniówki), od 19 kwietnia 1996r. do 31 grudnia 1998r. (592 dniówki), od 1 stycznia 2000r. do 31 lipca 2007r. (468 dniówek) oraz od 1 sierpnia 2002r. do 26 stycznia 2007r. ((...) dniówek) oraz okresy zatrudnienia od 27 maja 1985r. do 31 maja 1987r. i od 19 marca 1999r. do 31 grudnia 1999r.

Ubezpieczony nie złożył dalszych wniosków dowodowych. Oświadczył, iż nie posiada innych okresów pracy górniczej jak poza uwzględnionymi przez organ rentowy w decyzji z dnia 14 listopada 2013r. Podstawę swoich roszczeń wywodził ze złego stanu zdrowia będącego wynikiem wypadku przy pracy oraz choroby zawodowej. Zdaniem odwołującego ZUS nieprawidłowo wyliczył staż pracy górniczej, skoro w decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej z dnia 9 września 2014r. wskazano na 16-letni okres takiej pracy.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie akt organu rentowego oraz pisma procesowego ZUS z dnia 19 stycznia 2015r. (k. 37 a.s.) i pisma procesowego ubezpieczonego z dnia 2 grudnia 2014r. (data prezentata sądowa) z załącznikami: orzeczenie lekarskie nr (...), orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, decyzja nr (...) o stwierdzeniu choroby zawodowej (k. 22-27 a.s.).

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań podkreślić należy, iż wniosek ZUS o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. jest bezpodstawny. Odwołanie ubezpieczonego, które do ZUS wpłynęło w dniu 17 kwietnia 2014r., inicjujące niniejsze postępowanie stanowi środek zaskarżenia od decyzji ZUS z dnia 11 kwietnia 2014r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do ponownego ustalenia prawa do świadczenia, a nie od decyzji z dnia 14 listopada 2013r. Wobec faktu, iż

został przez odwołującego zachowany 30-dniowy termin do wniesienia dowołania, nie zaistniała, wbrew twierdzeniom organu rentowego, przesłanka z art. 477⁹ § 3 k.p.c., obligująca Sąd do odrzucenia odwołania. Przypomnieć należy, że z utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, iż w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza - przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji. Jakkolwiek jest przy tym niezależny i samodzielny, to jego rozstrzygnięcie zawsze odnosi się do zaskarżonej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601; wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 29 września 2000 r., II UKN 759/99, Prawo pracy i prawo socjalne 2002 r., nr 3, s. 65 i 20 maja 2004 r., II UKN 395/03, OSNP 2005/3/43).

W sprawie bezsporne jest, że decyzja ZUS z dnia 14 listopada 2013r. o odmowie przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury, wobec niewniesienia przez niego środka zaskarżenia, jest prawomocna. Skutkiem prawomocności decyzji organu rentowego jest niedopuszczalność ponownego ustalania przez ZUS prawa do świadczenia i jego wysokości - z urzędu lub na wniosek strony - chyba, że stosownie do przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do tego świadczenia lub jego wysokość (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 stycznia 2013 r., III AUa 1213/12, LEX nr 1286485). W wyniku zastosowania instytucji ponownego ustalania prawa w sferze ubezpieczeń społecznych następuje nadzwyczajna kontynuacja postępowania w tej samej sprawie, w którym organ rentowy ma możliwość zniwelowania własnego uchybienia powstałego przy ustalaniu prawa, natomiast zainteresowany uprawniony jest do ubiegania się o ustalenie prawa, którego mu nie przyznano, jeżeli wcześniej nie powołał się na okoliczności uzasadniające powstanie takich uprawnień.

W doktrynie i orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że uregulowana w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej instytucja wznowienia postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oznacza nadzwyczajną kontynuację postępowania w tej samej sprawie, w której organ rentowy ma możliwość zniwelowania własnego uchybienia powstałego przy ustalaniu prawa do świadczenia, natomiast zainteresowany uprawniony jest do ubiegania się o świadczenie, którego mu nie przyznano, jeżeli wcześniej nie powołał się na okoliczności lub nie przedstawił dowodów uzasadniających powstanie takich uprawnień. W tym trybie dochodzi więc do uchylenia zarówno korzystnych, jak i niekorzystnych dla zainteresowanego rozstrzygnięć (por. K. Antonów: Ponowne ustalanie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, Przegląd Sądowy 2009, nr 1, s. 59, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2011 r., I UK 124/11, LEX nr 1026625).

W świetle powyższego, uznać należy, iż wniosek odwołującego z dnia 7 kwietnia 2014r. o emeryturę został złożony w trybie ww. art. 114 ustawy emerytalno-rentowej.

Dlatego też przedmiotem rozpoznania Sądu w pierwszym rzędzie było ustalenie, czy zostały spełnione przesłanki z art. 114 do wznowienia postępowania przed organem rentowym, zwłaszcza czy ubezpieczony przedłożył nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji odmawiającej prawa do emerytury, które mają wpływ na prawo do świadczenia.

Odnosząc się do pierwszej podstawy wzruszenia decyzji ZUS, „nowych dowodów”, podnieść należy, iż o ile organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonywania niekorzystnej zmiany pierwotnej (ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość) decyzji w oparciu odmienną (powtórna) ocenę dowodów zebranych w poprzednim postępowaniu, o tyle ponownie można ustalić prawa do świadczenia w przypadku przedłożenia nowych dowodów, podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego, w tym dowodów uzyskanych już po wydaniu decyzji ZUS, pod warunkiem, iż wynikają z nich fakty powstałe przed tym momentem. (por. uchwała 7 sędziów SN z dnia 5.06.2003r. III UZP 5/03; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30.05.2001r. III AUa 2508/00 i z dnia 27.06.2013r. III AUa 322/13). Odnośnie drugiej podstawy wskazanej w art. 114 - „ujawnionych okoliczności”, przyjmuje się, że nie muszą to być okoliczności, na które osoba ubiegająca się o świadczenia nie mogła powołać się w poprzednim postępowaniu, co odnosi się także do organu rentowego, lecz także takie okoliczności, które powinny być znane przy dołożeniu minimum staranności, jednak na skutek błędu lub przeoczenia nie zostały uwzględnione w poprzednim postępowaniu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.01.2004 r. II UK 228/03; z dnia 27.04.2004r.

II UK 298/03 i z dnia 11.03.2004r. II UK 289/03). Ujawnione okoliczności, mogą zatem wynikać zarówno ze zgłoszenia nowych nieznanymi dowodów jak i znanych, ale istniejących przed wydaniem rozstrzygnięcia. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż termin „okoliczności” występuje w dwóch znaczeniach: „okoliczności faktyczne”, wiążące się z dowodami służącymi ustaleniu prawdziwości lub fałszywości twierdzeń o faktach „i okoliczności sprawy” – dotyczącego uchybień organu rentowego przy popełnionych na etapie stosowania prawa materialnego lub w trakcie podejmowania określonych czynności procesowych mających wpływ na wydanie wadliwych decyzji rentowych (wyrok SN z dnia 26 lipca 2013r. III UK 145/12).

Ubezpieczony jako nowe okoliczności mające wpływ na prawomocną decyzję z dnia 14 listopada 2014r. wskazał: pogorszenie się stanu zdrowia, przedkładając dowód z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i orzeczenia lekarskiego nr (...). Podniósł, iż organ rentowy nieprawidłowo wyliczył jego staż pracy górniczej na 14 lat i 8 m-cy, skoro z decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, wynika iż pracę górniczą świadczył przez 16 lat.

Stanowisko odwołującego jest oczywiście bezzasadne. Stan zdrowia odwołującego pozostaje bowiem bez znaczenia w kontekście spełnienia przesłanek do emerytury górniczej w obniżonym wieku emerytalnym 50 lat. W kwestii natomiast stażu pracy górniczej, rozbieżności ustaleń poczynionych w postępowaniu przed organem rentowym o prawo do emerytury z ustaleniami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w G. nie budzą żadnych zastrzeżeń Sądu, gdyż orzeczenia tych dwóch organów wydawane są w oparciu o inne przepisy prawa, w celu zweryfikowania istnienia przesłanek do przyznania zupełnie różnych uprawnień i czynione w tym celu ustalenia służą dowodzeniu innych okoliczności. Odpowiednio staż pracy górniczej w postępowaniu przed (...) ma na celu ustalenie jak długo zainteresowany narażony był na działanie szkodliwe czynników, wobec czego może być podany w zaokrągleniu, przybliżeniu. Takiej miary nie może natomiast stosować ZUS ustalając prawo do emerytury, co wydaje się być oczywiste zważywszy na przedmiot decyzji –ustalenie uprawnień emerytalnych oraz ze względu na publiczny charakter i bezwzględne obowiązywanie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, przy których stosowaniu ani organ rentowy ani sąd nie mogą mieć na uwadze zasad współżycia społecznego. Przepisy te muszą być bezwzględnie przestrzegane w stosunku do wszystkich nawet, jeśli jawią się one osobie zainteresowanej jako subiektywnie niesprawiedliwe. Zaś świadczenia są indywidualizowane tylko przez dostosowanie ich rodzaju i wysokości do konkretnych sytuacji - wobec czego ubezpieczeni nie mogą uzyskać świadczeń w sposób przez siebie wyliczony, czy też zgodny z ich interpretacją.

W ocenie Sądu, ubezpieczony nie przedłożył zatem żadnych nowych dowodów podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego. Nie zostały też ujawnione ani nowe okoliczności faktyczne ani okoliczności sprawy istniejące przed wydaniem decyzji odmawiającej prawa do emerytury, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia.

ZUS wydając decyzją z dnia 14 listopada 2013r. prawidłowo oparł się o przepisy art. 50a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 j.t.). na etapie ustalania stanu faktycznego- faktycznego stażu pracy, ani w dalszym etapie stosowania prawa materialnego, organ rentowy nie popełnił żadnych uchybień czy błędów, rzutujących na prawidłowość decyzji. W szczególności, odwołujący potwierdził okresy zatrudnienia zaliczone przez ZUS jako praca górnicza w rozumieniu art. 50c ust. 1 i okresy zaliczone do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, które łącznie nie składały się na staż pracy górniczej w wymiarze określonym w art. 50 a ust. 2. Nie budziły jego zastrzeżeń przyczyny niezaliczenia pozostałego okresu pracy „w górnictwie”, tj. okresy pracy na powierzchni od 1.02.1982r. do 15.04.1982r. i od 1 czerwca 1987r. do 31 sierpnia 1993r. Rozumiał i potwierdził, iż nie posiada innych okresów zatrudnienia przy pracy górniczej, w konsekwencji nie spełnia wszystkich koniecznych do uzyskania prawa do spornego świadczenia przesłanek.

Sąd nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

SSO Jolanta Łanowy